Nei til EUs landsmøte 2026
Sak 10: Uttalelser
Nye helhetlige forslag fremmet på landsmøtet fredag 6. november

Forslag U6
Nytt forslag til uttalelse fra Britha Marie Stavang Berg - Finnmark Nei til EU

Norsk fisk skal gi arbeid i Norge

Norske fiskeressurser tilhører fellesskapet. Nei til EU mener at Norge først og fremst må bruke disse ressursene til å sikre norske arbeidsplasser, verdiskaping og bosetting langs kysten.

Det er urimelig at norske sjarkfiskere og andre kystfiskere må legge båtene til kai fordi kvotene er oppfisket, samtidig som EU-trålere kan fortsette fisket på sine tildelte kvoter. Norske myndigheter har ansvar for avtalene og for hvordan ressursene fordeles.

Når Norge bytter bort torsk i nord mot fiskemuligheter andre steder, må konsekvensene for Finnmark og Nord-Norge veie tungt. Fiskemuligheter i andre farvann erstatter ikke råstoff til lokale fiskebruk eller arbeid for kystfiskerne. Storbritannia får fortsatt kvoter gjennom egne avtaler etter utmeldingen av EU og må tas med i vurderingen.

Når norsk fisk sendes ubearbeidet til EU og andre land, følger også mulighetene for industriarbeidsplasser med. Folk langs norskekysten trenger arbeid basert på norsk råstoff. Finnmark trenger stabile råstoffleveranser som gir grunnlag for helårige arbeidsplasser, rekruttering og bosetting.

Nei til EU krever at:
• Regjeringen gjennomgår kvotebyttet med EU og Storbritannia og tar initiativ til å endre avtaler som gir urimelige utslag for norske kystsamfunn.
• Kystflåten, sjarkene og råstoffbehovet til norsk fiskeindustri prioriteres sterkere når kvotene er lave.
• En større del av norsk fisk bearbeides i Norge, slik at verdiskapingen gir arbeidsplasser langs kysten.
Nasjonal råderett over fiskeressursene må brukes til å sikre arbeid og framtid i norske kystsamfunn. Finnmark og Nord-Norge kan ikke fortsette å bære belastningen mens råstoff og arbeidsplasser forsvinner.

Forslag U7
Nytt forslag til uttalelse fra Magnar Nomedal

Nei til EUs reviderte avløpsdirektiv – krever lokal tilpasning og nasjonal vetorett

Forurensing fra avløp må reduseres, men EUs reviderte avløpsdirektiv er lite treffsikkert, mangler lokal tilpasning og vil bli skikkelig dyrt for norske kommuner. En god avløpsrensing er avgjørende for både helse og miljø, og økt rensing er helt nødvendig i sårbare områder under stort press, slik som i Oslofjorden. EUs standardiserte regelverk tar imidlertid ikke hensyn til Norges unike geografi, som er preget av spredt bosetting, mange små renseanlegg og en lang kystlinje.

Rapporten *Nytteverdi av skjerpede utslippskrav i revidert avløpsdirektiv*, utarbeidet av Oslo Economics og NIVA på oppdrag fra KS, bekrefter at nytteverdien av kravene varierer enormt ut fra lokale forhold. I områder som i dag er definert som mindre følsomme, vil direktivet tvinge frem massive oppgraderinger. Investeringskostnadene for disse oppgraderingene vil være skyhøye sammenlignet med den faktiske miljøgevinsten, særlig for mindre anlegg med små utslipp. I mange norske vannforekomster er den mulige miljøgevinsten allerede realisert gjennom våre eksisterende, strenge nasjonale krav til fosforfjerning.

EUs firkantede krav risikerer faktisk å virke mot sin hensikt. Dersom Norge blindt følger minimumskravene i det reviderte direktivet, kan våre særegne og effektive krav til fosforfjerning bli svekket i normalt og følsomt område, noe som vil føre til økt forurensning og dårligere vannkvalitet. Miljøtiltak må være kunnskapsbaserte og målrettede, ikke styrt av gjennomsnittsberegninger fra Brussel som har lite overførbarhet til norske forhold. Det vil være uklokt av Norge å tilslutte seg EUs reviderte avløpsdirektiv gjennom EØS-avtalen. Vi kan ikke akseptere et direktiv som påfører kommunene og innbyggerne enorme kostnader uten garantert miljøeffekt.

Vi krever derfor:

- At Norge **ikke tilslutter seg** EUs reviderte avløpsdirektiv i sin nåværende form.
- At regjeringen **forhandler frem klare unntak**, slik at regelverket kan tilpasses norske topografiske og miljømessige forhold.
- At Norge **bruker vetoretten i EØS-avtalen** dersom forhandlingene med EU ikke fører frem.

Forvaltningsansvaret for norske fjorder, elver og kommunale lommebøker hører hjemme i Norge – ikke i EU.

Forslag U8
Nytt forslag til uttalelse fra Rune Alne

Ja til ett seriøst arbeidsliv - Nei til EØS

EØS-avtalen truer norsk arbeidsliv. EØS har gjort det lukrativt for arbeidsgivere å importere billig arbeidskraft til Norge som må jobbe for langt dårligere lønn og arbeidsvilkår enn det som er vanlig.

EØS-avtalen har ført til fri flyt av arbeidskraft som gjør det vanskeligere å kontrollere lønns- og arbeidsvilkår, noe som har ført til lavlønns press og sosial dumping innenfor mange sektorer.

Den ukontrollerte arbeidsinnvandring fra EU gjennom EØS utenfor Norden legger press på norske lønns- og arbeidsvilkår nedover i en rekke bransjer.

Etter EU-utvidelsen i 2004 har vi sett at det kommer dyktige arbeidere fra Øst-Europa til Norge, og at disse har vesentlig lavere krav til lønns- og arbeidsvilkår enn arbeidstakere som er fast bosatt i Norge.

Denne ukontrollerte arbeidsinnvandringen har særlig kommet i bransjene bygg/anlegg, industri og hotell/restaurant, og renhold.

EØS-avtalens overstyring av norske regler gjennom at overnasjonale organer som EØS-tilsynet ESA utfordrer norske særregler, og gjennom EØS har EU-reglene fått forrang over norsk lov.

Løsningene som sikrer trygghet, forutsigbarhet, velorganisert og seriøst arbeidsliv finner vi i innenfor landets grenser, og ikke gjennom EØS-avtalen.

Norge uten EØS-avtalen kan gjennom en handelsavtale, og samarbeidsavtaler fritt kunne vedta strengere lover og vern for å sikre seriøsitet innenfor norsk arbeidsliv.

Forslag U9
Nytt forslag til uttalelse fra Jon-Tore Knoff - Hedmark Nei til EU

Uttalelse om matberedskap

Stadig flere land i EU begynner å prioritere nasjonal beredskap foran rigid flyt. Det betyr at det er et handlingsrom ut fra beredskapsperspektiv, å prioritere behov foran marked.

I Norge mener Nei til EU at

1. Regjeringen må lage en plan og finansiering av stortingsvedtaket om å øke sjølforsyninga av mat basert på reelt norske ressurser fra 40 til 50%. I dag er det bare et vedtak uten plan og finansiering. Bare 4 av 10 vil få mat i en krisesituasjon. Det er de med minst ressurser som vil mangle mat, mens eliten alltid vil klare seg.

2. Det offentlige må gjøre lokale innkjøp av lokalmat, bruke nærhetsprinsippet ved innkjøp til sjukehus, omsorgsboliger, skoler, barnehager og offentlige kantiner. Dette vil styrke lokale beredskapsmatsystemer i normaltid, til å takle kriser, mangel på strøm og diesel, telekommunikasjon og avsperring.

3. I EØS-avtalen er jordbruk holdt utenfor. MEN avtaler om minimum markedsadgang, minimum tollkvoter, til lav eller null tollsats, utkonkurrer norsk produksjon og undergraver sjølforsyning. Import av mjølkeprodukter tilsvarer 16% av norsk forbruk, og tilsvarer 1000 norske mjølkeproduksjonsgarder.

Norge må si nei til EU, og lære av Sveits og Storbritannia hvordan bedre handelsavtaler enn EØS kan se ut

Forslag U10

Nytt forslag til uttalelse fra Roy Pedersen, John Peder Denstad, Ole Kristian Setnes og Arne Byrkjeflot

Strøm er infrastruktur, ikke en vare til høystbydende

Våre pionerer så aldri på strøm som en vare. Derfor ble konsesjonslovene innført for snart 120 år siden. Utenlandsk kapital fikk fossene til låns, etter 60 år falt de vederlagsfritt tilbake til staten. Slik ble Norge industrialisert, og vi fikk lys og varme i våre hjem. Vannkrafta var folkets felles eiendom.

I EUs strømmarked avgjøres strømprisen av den siste (og dyreste) kilowatten som trengs for å gjøre tilbud lik etterspørsel. Så lenge strøm er definert som en vare, begrenses handlefriheten av EØS-avtalen og EUs energipakker.

Norgespris gjør at folk flest kan leve med skyhøye og varierende strømpriser. Men EØS-avtalen hindrer myndighetene i å innføre en Norgespris for næringsliv og kommuner.

Alle forslag om å begrense strømeksporten for å holde strømprisen nede avvises. Nå får datasentrene lov å forsyne seg av Norges overskudd av strøm. Bak ligger EØS-avtalens krav om fri etableringsrett uten forskjellsbehandling. Vi mener dette er i strid med formålsparagrafen i Energiloven.

Rødt ved Terje Kollbotn m.fl. har lagt fram representantforslagforslag 30 S til Stortinget om igjen å gjøre strøm til samfunnskritisk nødvendighetsgode, ikke en vare. Slik professor dr. juris Erling Hjelmeng i sitt notat til Strømprisutvalget av 6. oktober 2023 pekte på: «Avtalepartene i EØS er innrømmet en viss skjønnsfrihet til å omklassifisere strøm til et nødvendighetsgode på linje med andre nødvendighetsgoder som ikke er underlagt markedsreglene, som vann og avløp.»

EØS-avtalen åpner for å iverksette beskyttelsestiltak (artikkel 112). Artikkel 112 gir rett til å treffe beskyttelsestiltak dersom det oppstår alvorlige økonomiske, samfunnsmessige eller miljømessige vanskeligheter som er av sektoriell eller regional art.

Dette er et naturlig første skritt, for deretter å varsle EØS-komiteen i henhold til EØS-avtalens artikler 97 og 102 om at Norge ensidig vil tilpasse lovverket for å ivareta disse grunnleggende nasjonale interessene.

Slik kan vi gjenvinne kontroll på krafta og slik sikre konkurransekraften til norsk næringsliv. Slik tar vi arvesølvet tilbake.

Nei til EUs fylkeslag og lokallag må markedsføre forslaget og forankre det lokalt
Nei til EU ber partiene på Stortinget om å samle seg om dette forslaget med justeringer i komiteen.